

LEXNOVA NYHETER

VD för Bombardier frias från mutbrott

Publicerad
23 MAY 2023

Dåvarande vd:n för Bombardier Transportation Sweden AB frias från grovt givande av muta. Enligt tingsrätten hade inte åklagarna visat att förmånen var otillbörlig. Hovrätten anser dock det men slår fast att vd:n inte haft en sådan roll vid anbudsförfarandet eller på något annat sätt vidtagit sådana åtgärder att han ska kunna anses vara gärningsman.

Åklagarna yrkade att den 58-årige mannen skulle dömas för grovt givande av muta, 10 kap 5 b § och 5 c § brottsbalken enligt följande gärningsbeskrivning: 58-åringen var under tiden 2012 – 2017 direktör i Bombardier Transportation Sweden AB och chef för Region North inom affärsområdet Rail Control System (RCS). Han har i denna roll bland annat ansvarat för Bombardier-koncernens verksamhet i Ryssland och Azerbajdzjan.

Han har under tiden juli 2012 till och med november 2016 i Sverige och Azerbajdzjan tillsammans och i samförstånd med andra erbjudit, utlovat och lämnat otillbörlig förmån till en offentligt anställd tjänsteman i Azerbajdzjan för honom själv eller för annan, för tjänstemannens utövning av sin anställning.

Bakgrunden till åtalet är följande: Azerbajdzjan ansökte och beviljades finansiering hos Världsbanken för ett infrastrukturprojekt avseende utbyggnad och modernisering av tågsträckan Baku-Boyuk-Kesik. Som en del av projektet skulle järnvägens signalsystem moderniseras och i anledning därav ägde ett upphandlingsförfarande rum under perioden februari – juli 2013. Upphandlande enhet var den azerbadzjanska järnvägsmyndigheten (Azerbaijan Demir Yollari – ADY). I upphandlingen kom det svenska bolaget Bombardier Transportations Sweden AB (BTSE) att delta, som en del av ett konsortium bestående av tre bokg (Konsortiet). Förutom BTSE ingick det av BTSE majoritetsägda bolaget JV Bombardier Transportation Signal Ltd (BT Ryssland) och det azerbajdzjanska bolaget Träns-Signal Rabita LCC (TSR). Konsortiet vann upphandlingen och den 6 september 2013 tecknades avtal med ADY. Kontraktets totala värde var cirka 340 MUSD.

Den otillbörliga förmånen har bestått i att det azerbajdzjanska bolaget Trans Signal Rabita LLC, ett bolag

som den offentligt anställda tjänstemannen haft intresse och inflytande i, utlovades och erbjöds samt därefter tilläts att ingå partnerskap med Bombardier Transportation Sweden AB och Bombardier Transportation Signal Ltd vid ett anbudsförfarande i en offentlig upphandling avseende ett kontrakt värt cirka 340 miljoner USD och därmed ta del av faktiska och förväntade intäkter till följd av detta.

Partnerskapet har följts av att de tre bolagen tecknat kontrakt med det statliga azerbajdzjanska järnvägsbolaget, vilket inneburit faktiska intäkter om 30 114 542 USD och förväntade intäkter till Trans Signal Rabita LLC med upp till cirka 100 miljoner USD under tiden september 2013 - december 2017.

Mannen har i vart fall anstiftat eller främjat gärningen ovan med råd och dåd genom att lämna samtycke till det ovanstående samt underteckna fullmakt för annan anställd inom Bombardier-koncernen att underteckna ovan nämnda avtal med det statliga azerbajdzjanska järnvägsbolaget, innebärande att Trans Signal Rabita LLC kunde ta emot förmåner.

Enligt åklagarnas gärningsbeskrivning påstås brottet ha begåtts i Sverige och i Azerbajdzjan varför svensk domstol är behörig att pröva målet. Detta höll domstolarna med om.

Stockholms tingsrätt ansåg vidare att den person som tog emot de aktuella pengarna var mutbar och att förmånen hade ett samband med den verksamhet som den mottagaren av förmånen var chef för.

Tingsrätten kom dock fram till att åklagarna inte lyckades visa att förmånen var otillbörlig. Åtalet skulle därmed ogillas på objektiva grunder.

Svea hovrätt instämmer i tingsrättens bedömning vad gäller frågan om en förmån har lämnats till en offentligt anställd tjänsteman i Azerbajdzjan för mottagarens utövande av sina uppgifter, såsom åklagarna har påstått i gärningsbeskrivningen.

När det gäller otillbörligheten framhåller hovrätten att förmånen har haft ett högt ekonomiskt värde, vilket ska tillmätas stor betydelse vid bedömningen. Därtill kommer att förmånen har lämnats inom ramen för en offentlig upphandling, vilket i sig är en process med betydande skyddsvärden kopplat till korrekt myndighetsutövning och allmänhetens förtroende. Den aktuella upphandlingen var också till största delen finansierad av Världsbanken.

Hovrätten ifrågasätter i sig inte att man inom Bombardierkoncernen hade behov av en lokal samarbetspartner. Utredningen i målet visar dock att TSR av allt att döma inte uppfyllde de ekonomiska krav som ADY vid upphandlingen ställde på varje bolag i ett konsortium. Någon rimlig förklaring till att Bombardierkoncernen med den vetskapen ändå valde att ingå ett konsortium med TSR har inte framkommit. Det har därför sammantaget och objektivt sett varit fråga om en otillbörlig förmån, och således också givande av muta.

För att 58-åringen ska kunna hållas ansvarig som gärningsman för händelserna inom Bombardierkoncernen krävs att han själv haft kännedom om dem och själv vidtagit åtgärder för att utlova, erbjuda eller lämna den otillbörliga förmånen. Vid bedömningen av detta har hovrätten främst att utgå från vad 58-åringen har anfört om sin roll inom koncernen och vid anbudsförfarandet eftersom det inte har presenterats någon egentlig utredning som talar i någon annan riktning.

Sammanfattningsvis anser hovrätten att den utredning som har lagts fram inte är tillräcklig för att slå fast att 58-åringen har haft en sådan roll vid anbudsförfarandet eller på något annat sätt vidtagit sådana åtgärder att han ska kunna anses vara gärningsman. Åklagarnas yrkande om att 58-åringen ska dömas för grovt givande av muta ska därför ogillas.

Instans: Hovrätterna

Rättsområden: [Ekobrott](#), [Brott mot samhället](#), [Infrastruktur](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter